No. 134. ZATURDAG 7 NOVEMBER. 1857.

VIER EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30 buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

EXTRACT *uit het Register der Resolutiën van de* GEDEPUTEERDE STATEN *der Provincie* DRENTHE.

Dingsdag, den 3 November 1857.

Gelezen eene missive van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 October jl. no. 178, 5e Afdeeling, zijnde van den volgenden inhoud:

„Blijkens de bij mijn Departement, ter plaatsing in het Tijdschrift *de Nieuwe Bijdragen enz.*, ingezonden berigten, zullen er, in den loop der maand December aanstaande, nog hier en daar vergelijkende examens gehouden worden ter vervulling van opengevallen of open te vallen onderwijzersplaatsen. De daartoe betrekkelijke stukken behooren, overeenkomstig de thans nog bestaande verordeningen, hetzij aan Gedeputeerde Staten, hetzij aan den Minister van Binnenlandsche Zaken gezonden te worden, ten einde magtiging tot aanstelling te verkrijgen. Daar nogthans enkele dier examens in de tweede helft van genoemde maand gehouden zullen worden en alzoo kort vóór het in werking treden der Wet van den 13 Augustus jl. (Staatsblad no. 103) schijnt het niet ongepast de betrokken gemeentebesturen of bijzondere personen opmerkzaam te maken, dat de inzending tijdig genoeg zal moeten geschieden, om', hetzij Gedeputeerde Staten, hetzij den Minister in de gelegenheid te stellen vóór den 1 Januarij aanstaande eene beschikking te nemen.

„In allen gevalle heb ik gemeend hierop uwe aandacht te mogen vestigen."

Is besloten:

Die missive door middel van de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* te brengen ter kennis van de betrokkene Gemeentebesturen en belanghebbende bijzondere personen, ten welken einde dezelve met een afschrift van dit besluit in genoemd blad zal worden opgenomen.

Voor extract conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

6 Nov.

De Fransche *Moniteur* kondigde op 3 Nov. jl. aan, wie al tot de tweede uitnoodiging voor de feesten te Compiègne behoorden, en het publiek, dat niet verzocht werd, vond daarop niet de gezanten van Oostenrijk, Rusland en Turkije.

„Dat komt van die Donau-kwestie!"

Als nu de *Moniteur* of een ander blad, dat nu en dan wat officieels in een half officieel oor wordt gefluisterd, opheldering dienaangaande gelieft te geven, zal men ontdekken, dat geheel onschuldige oorzaken die diplomaten niet naar Compiègne riepen; b.v. eene zinking in 't hoofd, een sterfgeval in de familie, of iets van dien aard.

Wat de Turksche gezant betreft — om dezen te huis te laten, was eenige reden; immers de jongste kabinetswijziging is zeer tegen den zin van de Fransche regering, en de Fransche gezant, de heer *de Thouvenel*, heeft sedert die wijziging nog geene onmiddelijke gemeenschap gehad, met de Turksche bewindvoerders.

Men weet, dat door Keizer *Napoleon I.* in Frankrijk, theologische faculteiten opgerigt zijn, deel uitmakende van de Staatsinrigtingen voor onderwijs, welke te zamen onder den naam van de Universiteit bekend staan. De Roomsch-Katholieke kerk heeft die faculteiten wel niet bepaald afgekeurd, maar ook nooit erkend of aangemoedigd.

Jaren lang is door het Fransche gouvernement en door Fransche bisschoppen moeite gedaan, om dien tak van openbaar hooger onderwijs op te beuren en ook voor de geestelijkheid nuttig te maken. Een berigt uit Rome, van 23 Oct. jl., deelt thans mede, dat deze zaak eindelijk geregeld is, en wel naar den wensch van den Heiligen Stoel die oneindig veel meer van het Keizerlijke gouvernement verkregen heeft, dan hij onder de restauratie-regering, of onder het bestuur van *Lodewijk Filips* had durven hopen. Volgens dat berigt zal er eerstdaags eene Pauselijke bul uitgevaardigd worden, welke de gemelde faculteiten met kerkelijk gezag erkent en bekrachtigt, en zal deze bul de volgende punten vast stellen: 1o. de onderscheidene kerk-provincien of diocesen van Frankrijk zullen groepen vormen, welke ieder hare theologische faculteit zullen hebben; 2o. deze faculteiten zullen van de Universiteit van Frankrijk geheel gescheiden en in betrekking met het Gouvernement in de daad afhankelijk zijn; 3o. het benoemen en ontslaan der hoogleeraren, zal voorbehouden worden aan de bisschoppen der diocesen van elken groep; 4o. de eerste in rang van het korps hoogleeraren van iedere faculteit, zal door den Paus in zijne waardigheid bevestigd worden, een regt, het welk zelfs nog in geene van die hoogescholen, welke het meest roem op hare naauwe vereeniging met Rome dragen, aan den Paus toegekend is. Men vreesde te Rome eerst, dat het Fransche gouvernement, ter uitvoering dier vier punten, reglementen zou maken, waardoor zij inderdaad verijdeld werden; maar men meent dat deze vrees verdwenen is, en dat aan de theologische faculteiten de verpligting niet zal worden opgelegd, om de vier leerstellingen, waarop het eigenaardige der katholieke kerk in Frankrijk berust, te onderwijzen, en dat aan de bisschoppen even veel vrijheid zal worden gelaten, om dien tak van het hooger onderwijs te regelen, als zij ten aanzien hunner seminarien hebben.

De *Morning-Post* behelst een merkwaardig artikel, waarin hij tracht aan te toonen, dat Engeland gestreng moet zijn in Indie, omdat onverstandige grootmoedigheid, binnen tien jaren tijds weder de schromelijkste gevolgen zou hebben. De onschuldige worde gespaard en geen leed gedaan aan vrouwen en kinderen, maar voor een oproerling geen kwartier. De overheid draagt het zwaard en als het ooit tijd en zaak was, om te toonen, dat het zwaard niet te vergeefs is aangegord, dan voorzeker op dit oogenblik.

Londen heeft thans een voornaam gezelschap Siamezen binnen zijne muren, bestaande uit zeven personen. De visite-kaartjes zullen aldus luiden:

Prins *N. Y. Nobhawons Krom M'un Maheesaar Siva*, (oudsten zoon van Z. M. den eersten Koning van Siam.)

Prins *N. L. Supratith Krom M'un Vesnunarth Nibhadhorn* (tweede zoon van Z. M. den eersten Koning van Siam.

Prins *Chaufah Chulalonkorn* (derde zoon des Konings.)

Prins *Chaufah Chaturont Rasmi*, (vierde zoon des Konings.)

Somdeteh Phar Paramendr Maha Mongkut (major rex Siamensium.)

Chau M'un Sarbedh Bhackly.

Phya Muntri Surigwanse.

Zie daar namen, waarmede elk, wie 't lust, zich in den winteravond kan vermaken, als hij die vlug wil leeren uitspreken. — namen van zeven personaadjes, die een gezantschap vormen, dat in deze week ter maaltijd gaat op het Londensche stadhuis, en wel in de Egyptische zaal.

De Hertog van Cambridge zal ook gast zijn.

Wat die lieden spreken, weten wij niet, maar eten kunnen zij toch wel en dat is gewoonlijk het hoofddoel van een diner.

Te beklagen zouden echter de bedienden zijn, als zij de gasten bij hunne namen moesten aanspreken en b.v. vragen:

„Zal Zijne Hoogheid *Nobhawons Krom M'un Mahesaar Siva* ook een bordje soep gebruiken?"

In dien tusschentijd werd het eten koud.

En dan hij, die den major rex Siamensium moest bedienen!

Het voorstel des Konings van Hannover, betreffende de Deensche kwestie, is zeer belangrijk. Het wil de wettelijke verpligting van Denemarken tegenover Holstein hebben onderzocht, daarna Denemarken sommeren om die verpligtingen na te leven, en geschiedt dit niet, Holstein en Lauenburg ontheffen van de gehoorzaamheid aan die wetten, welke strijden met de bepalingen van den Duitschen Bond.

Men zegt, dat de Koning van Pruissen nog twee maanden op Sanssouci zal blijven en dan eene badplaats in Italie of Tyrol bezoeken. 't Is wel mogelijk, maar dan dient ook de tijdelijke magt van den Prins van Pruissen te worden verlengd. Deze Vorst ontving op 2 November den Prins van Hohenzollern Sigmaringen en den Markies *Lavrodio*, Portugeesch gezant te Londen, beide belast met de vraag om 's Konings toestemming tot het huwelijk van Prinses *Stephanie von Hohenzollern-Sigmaringen* met Portugal's jeugdigen Koning.

Bij gelegenheid der huwelijksverbindtenis van Prins *Frederik Willem* van Pruissen met de Koninklijke Prinses van Engeland, is de stad Berlijn voornemens, het Vorstelijk paar prachtige geschenken aan te bieden. Zij bestaan in eene tafel, eene vaas en twee kandelabres van massief zilver. De tafel is in streng antieken stijl bewerkt. Op drie leeuwenvoeten rusten de allegorische figuren Geloof, Hoop en Liefde, welke het ronde blad van de tafel met hunne vleugels schragen.

Het geheel dient gelijktijdig tot plaatsing van de vaas, wiens reliefs op de plegtige intrede van het jeugdige paar zinspelen, terwijl de Stede-maagd van Berlijn op het deksel prijkt. De eene der kandelabres stelt het beeld van Pruissen, de andere dat van Groot-Brittanje voor. Alles wordt naar de teekeningen van Professor *Fischer* bewerkt en de uitvoering is aan verschillende voorname beeldhouwers toevertrouwd, terwijl de bewerking in zilver in de fabriek van *Vollgold* geschieden zal.

Het hooge huwelijk zal, naar men voortdurend verzekert, den 18 Januarij gesloten worden en de plegtige intogt te Berlijn den 3 Februarij volgen. De Prins, zoo wordt daarbij gevoegd, heeft die beide dagen met opzet gekozen, naardien de eerste de verjaardag is der gebeurtenis dat de Keurvorst Frederik I zich, ten jare 1701 te Koningsbergen als Koning kroonen liet, terwijl den 3 Febr. de gedenkdag der oproeping van de vrijwilligers ten jare 1813 is.

Het Spaansche kabinet houdt zich nog in de schaduw en zwijgt. Dit verveelt het Madridsche publiek, vergetende dat de nieuwe Bewindslieden, in een hun op dit oogenblik althans onbekenden boedel zitten, en toch eerst eens hoogte van de zaak behooren te nemen. Wonderlijk volk, die Spanjaarden! In plaats dat zij met genoegen zouden zien, hoe een nieuw Minister in stilte, zonder gerucht en vooral zonder groote woorden, de huishouding ter dege opnam, waarin hij op 't onverwachtst werd neergezet, willen zij dadelijk proclamatien, (waardoor ze dikwijls werden bedrogen) wets-ontwerpen, besluiten, enz. enz., en dan 't liefst politieke verklaringen en beloften, afzettingen, verbanningen, terugroepingen, enz. enz. Een wets-ontwerp den landbouw betreffende, 't welk goud uit den grond tracht te trekken, kanalisatie, die het produkt van den akker gemakkelijk her- en derwaarts vervoert, spoorwegen, die het onderling verkeer bevorderen...... met zulke zaken behoeft geen ministerie zich zoo ernstig en zoo spoedig bezig te houden, maar politiek! — dat is het ware brood des levens — daarmede gaat Spanje met reuzenschreden — achteruit!

Men zegt dat de Cortes zullen worden ontbonden, en die dat zeggen wenschen het. Anderen verzekeren, dat het ministerie zich voor het aangezigt der vertegenwoordiging zal stellen, en die dit verzekeren, achten dat het best. Met die gedachten moet men in Spanje het nieuws lezen, maar is het niet overal zoo? De mensch stelt zich gaarne voor, dat het gaan zal zoo als hij het gaarne zag. Welnu laat hem! Dit schaadt niemand. Alleen zich zelven berokkent hij nu en dan eene teleurstelling, en leed door eigen schuld, smokkelt men gewoonlijk weg voor de oogen van het publiek.

De heer *Mon* intusschen studeert, zegt men, zeer druk over de wijze, hoe hij Spanje en Rome zal te vreden stellen, b.v. in de kwestie der kerkelijke goederen. Rome wil die niet missen en de schatkist gaapt er naar, met onbeschrijfelijken lust.

De Koningin van Spanje, die zoo als onze lezers en lezeressen weten, in gezegende omstandigheden verkeert, is echter zeer vlug en presideert alle dagen den ministerraad, waar de vraag behandeld wordt: *„wat zullen wij met de tijd doen?*

Overigens is Spanje hier en daar nog al eens het tooneel van verschrikkelijke misdaden. Zoo werd onlangs het hoofd eener gemeente, door 18 dolksteken vermoord en een kind van negen jaar, dat zich in de nabijheid van het verschrikkelijke moordtooneel bevond, werd omgebragt door 46 dolksteken! Welk een tijger-hart moet in dien booswicht hebben gehuisd! Ook werd er bijna terzelfder tijd een pastoor vermoord.

De weder-optreding van *Reschid*-Pacha in het Turksche ministerie, of liever als het hoofd van het kabinet, maakt steeds veel indruk, ook in Constantinopel zelf, trouwens *Reschid*-Pacha is de gewigtigste persoonlijkheid in het Rijk der halve maan. Waar hij zich vertoont, wordt hij ook opgemerkt — wat hij zegt, trekt attentie.

Dat hij dus weder aan 't roer van het oude vermolmde Turksche Staats-schip staat, is een gewigtig feit, ja wordt door sommigen een Turksche *coup d'état* geheeten. „'t Is het werk van lord *Redcliffe*!" roepen velen, en gewis heeft deze diplomaat de hand in 't spel gehad, want hij moest tegenover den heer *de Thouvenell*, zijn baantje weerom halen, maar dat *Reschid*-Pacha een „creatuur" van den Engelschen gezant zou zijn, wordt bepaald ontkend, en die aanzienlijke Turk zelf vindt het ook zeer onpleizierig zoo te worden genoemd. Turkije is niet hervormd door den jongsten oorlog en bewaart in menig opzigt zijn eigenaardig Oostersch karakter. Een Ministerie treedt af — een Ministerie wordt benoemd. Waarom? Men weet het niet ('t zij men het wist in den harem des Sultans), en als men op weg is om achter het geheim te komen, wordt zijne paspoort al weder geschreven; nu er zijn toch personen in Turkije, die bij al het komen en gaan van ministerien, nooit uit het gezigt worden gedrongen en op wie het publiek dus het oog houdt gevestigd.

De Sultan is meester — 't is waar, maar de Sultan moet in zijn welbegrepen belang, de personen ontzien, voor wie het volk achting of vrees koestert, en onder die personen staat *Reschid* als nommer een. Toen de Fransche admiraal *Poussin* in der tijd met eene zending in Turkije werd belast, vond hij *Reschid* als minister van Buitenlandsche zaken, en vereerd met het volste vertrouwen van Sultan *Mahmoud de Groote*. „Is die staatsman zoo verdienstelijk?" vroeg de Franschman aan een Ottomanisch ambtenaar, „en zal hij zich staande houden op de hoogte die hij inneemt?" *Reschid* is zeer bekwaam, was 't antwoord, en hij zal altijd groot gezag behouden. Hij is en blijft de aanzienlijkste man in Turkije, *zoo lang hy leeft.* — De admiraal begreep den zin der laatste woorden. Intusschen *Reschid* leeft en de Turksche beambte had goed gezien.

De gebieder van het zoogenaamde Hemelsche Rijk, van China zet thans eene verschrikkelijke hooge borst, luisterende naar de oorlogsdaden van zijn Gouverneur van Canton, den heer *Yeh*, en dat gaat zelfs zoo ver, dat hij dien den last zou hebben gegeven om naar Canton te vertrekken, aldaar de Engelsche regering te sommeren, om cito het land te ontruimen en bij weigerend antwoord den oorlog te verklaren, aan Hare Majesteit Koningin *Victoria*.

Voor zijn vertrek werd de hooghartige *Yeh* benoemd tot *luitenant van den persoon des Keizers*, of om hem (daar wij toch aan vreemde namen gewoon zijn) in 't Chineesch te noemen, tot *Heu-tzy-pauk*.

Op 15 Oct. denkt *Heu-tzy-pauk* met zijne proclamatien en oorlogsverklaring in den zak, te Canton aan te komen.

Hoogstwaarschijnlijk dat deze echte snorkende Chineesch, eens als vlugtend luitenant bij den persoon des Keizers van eene slechte reis in 't paleis komt.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Men ziet eerlang bij de Tweede Kamer te gemoet de aanbieding van een wetsontwerp tot goedkeuring, voor zooveel noodig, van het handelstraktaat laatstelijk tusschen Nederland en Belgie gesloten.

Leeuwarden, 3 Nov. Volgens het *Friesch Weekblad* bevinden zich twee der aanstaande concessionarissen der Noorder-spoorwegen te 's Hage, ter voordragt hunner belangen aan Z. M., hetgeen in deze week vrij zeker zou plaats hebben, ter conferentie met den minister, bij wien zij door den Franschen gezant reeds zijn geïntroduceerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

In strijd met de stellige verzekering der Engelsche bladen verneemt men, dat ook in Frankrijk vele manschappen voor Engelsche rekening worden aangeworven. Deze troepen, welke alleen door Fransche officieren gecommandeerd zullen worden, zullen over Suez naar Indie vertrekken. De aanwerving geschiedt met de meeste geheimhouding.

— In de voorstad St. Antoine te Parijs is een gruwelijke moord gepleegd. De echtelieden B...., die juweelen verkochten, zijn vermoord gevonden, terwijl eene som van fr. 1200, die in hunne secretaire gesloten was, daaruit vermist wordt.

ENGELAND.

Volgens berigt van de Kaap de Goede Hoop, van het laatst van Augustus, was het destijds in die kolonie rustig. Onder de aan de grenzen wonende Kaffers heerschte hongersnood en eene vreeselijke sterfte, ten gevolge van het verzuimen van den akkerbouw, welke in de laatste maand geheel verwaarloosd was op aansporing van priesters, die, om de oproerige gezindheid der bevolking tegen de Engelschen aan te wakkeren, haar hadden vermaand om hare akkers onbebouwd te laten. Duizenden Kaffers kwamen nu over de grenzen en werden door de kolonisten van voedsel en andere benoodigdheden voorzien.

ASSEN, 7 November.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, **7 Nov.** De Kroonprins is te Vlissingen van zijne buitenlandsche reis aangekomen.

Amsterdam. Vrijdag, 6 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. 2½ pCt. 62¼ percent. Dito 4 pCt. 95⅝ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 103 percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 83½ percent.

Granen en Zaden.

Koolzaad flaauw, op November f 417. — Raapolie lager, op zes weken f 39¾. — Tarwe merkelijk lager, 134 ponds nieuwe Nassaudietsche f 285. — Rogge lager, 129 ponds nieuwe Pruissische f 205.

Leeuwarden, 6 Nov.

Op de markt van heden waren de prijzen als volgt:

Tarwe.	***Boekweit.***
per mud	per mud.
54 ponds puike witte f 8-50	52 ponds Zand f 7-00
56 〃 roode - 7-75	Veen - 6-75
Rogge.	***Haver.***
per mud.	per mud.
52 ponds Inlandsche f 5-90	35½ ponds fijne f 4-20
53 ponds - 6-10	31 〃 blanke voer - 3-70
Garst.	31 〃 zwarte - 3-70
per mud.	***Boonen.***
46 pds. nieuwe winter f 5-25	per mud.
44½ 〃 zomer - 0-00	Paardeboonen f 7-75
Koolzaad.	***Boter.***
f 00 00 tot f 00.00	per ¼ ton f 53-00

Zomerzaad f 10-50 tot f 00.00 ***Kaas*** *f* 33.—

Het gewigt der Granen is naar ¾ mud. berekend.

Onze Graanmarkt was heden zeer flaauw; prijzen als genoteerd.

Op de derde jaarmarkt, jl. Donderdag alhier gehouden, waren aangebragt: 230 koeijen, 450 varkens, 50 schapen en 30 geiten. De koeijen golden van f 40-〃 tot f 125-〃, de pinken van f 10-〃 tot f 35-〃, de [oude] jonge varkens van f 15-〃 tot f 35-〃 en de jongste soort van f 6-〃 tot f 15, de schapen van f 7-〃 tot f 15-〃 en de geiten van f 4-〃 tot f 9-〃. De handel was over het algemeen niet zeer levendig; echter is het verkochte tegen aanzienlijke prijzen afgezet.

— De longziekte heeft zich ook vertoond te Baarle, gemeent Ambt Vollenhove even benoorden Blokzijl.

— In den loop dezer week zijn alhier gevankelijk binnen gebragt twee bedelaars kolonisten, die, na van Veenhuizen te zijn gedeserteerd, doch door den veldwachter *Stavast* te Smilde aangehouden zijn, dezen onverhoeds zijn sabel ontrukten en hem daarmede eenige verwondingen op het hoofd toebragten. Met behulp echter van een paar toegeschoten lieden gelukte het, aan de deserteurs de sabel weder te ontweldigen en hen in arrest te brengen.

— Plaatsgebrek heeft ons verhinderd het verslag der gisteren gehoudene morgen- en avond vergadering van de Prov. Staten van dit gewest op te nemen. Wij zullen dit in het volgend nummer doen; hier vermelden wij alleen, dat de heer Mr. *S Hellinga Tonckens* gisteren als lid der Staten is toegelaten.

* **Nijeveen**, 5 Nov. In den nacht van 2 op 3 dezer is uit de weide van de wed. O., in deze gemeente, eene vette koe ontvreemd. Aan de spoedige en ijverige nasporingen der politie, bijgestaan door de Rijkspolitie, is het echter mogen gelukken de vermoedelijke daders dezer stoute diefstal te betrappen. Op een vermoeden, dat de koe op de zoogenaamde Havelter berg geslagt was, werd daar een naauwkeurig onderzoek ingesteld, 't welk het gevolg had, dat bij de gebroeders G. en L. M., arbeiders onder de gemeente Havelte, zorgvuldig verborgen werden gevonden groote stukken nog zeer versch vleesch. De beide gebr. zijn voor den heer Burgemeester van Havelte gebragt, die tegen hen een bevel van voorloopige aanhouding heeft uitgevaardigd en hen naar Assen heeft doen transporteren.

* **Smilde**, 5 Nov. Het heeft Z. Exc. den Minister van Eeredienst behaagd de bijkerk der Israelietische gemeente alhier te verheffen tot eene Ring-synagoge.

* Voor eenige dagen werd hier in het bosch van Dr *Fledderus* een korhaan ontdekt, die, naar het scheen, niet goed kon vliegen. Daar werd natuurlijk jagt op gemaakt, meer dan eens, doch telkens vruchteloos. Om dan toch eindelijk die jagt eens met goed gevolg bekroond te zien, werd er een jager uitgenoodigd om tot het welslagen behulpzaam te zijn. Nu ging 't er weer op los, en tot blijdschap van de geheele jagtstoet werd het verlangde voorwerp niet alleen spoedig weer ontdekt, maar ook bemagtigd, en men had gevangen . . . *eene zwarte kip*, en wel toebehoorende aan een van de jagtlustigen.

* **Dalen**, 4 Nov. Voor de Hervormde gemeente was deze dag een ware feestdag. Reeds den geheelen zomer waren wij verstoken geweest van orgelmuzijk, dat volgens gewoonte ons steeds bij onzen zang begeleidde, en nu mogten wij het genoegen smaken, dat het orgel voor het eerst weder werd bespeeld. Dit orgelwerk, in 1850 door de heeren *Scheuër en zonen* op breede schaal en zeer goed aangelegd, werd dezen zomer door de heeren *P. van Oeckelen en zonen* van Groningen uitgebreid, verbeterd en verfraaid, zoodat dit werk thans als voltooid kan worden beschouwd, en elk als een model ter bezigtiging kan worden vertoond. Niet alleen, dat het uitwendige prachtvol en sierlijk is, zoodat men zeggen kan, dat er niets aan is gespaard, maar ook het inwendige, de liefelijke en krachtige geluiden, zijn zeer gelukkig uitgevallen. De heeren *van Oeckelen en zonen* zijn trouwens ook genoeg bekend en ware meesters in hun vak, zoodat men altijd en overal wat goeds van hen heeft gekregen en kan verwachten. De tongwerken, die men op verre na niet overal goed aantreft, en die bij uitnemendheid eene bekwame hand vereischen, zijn hier bijzonder gelukkig uitgevallen en doen den bekwamen maker waarlijk eer aan. Bij dit alles komt, dat ook het inwendige der kerk geheel is versierd en alles in een wit gewaad is gestoken, welke werkzaamheden, alsmede het beschilderen van 't orgel, uitmuntend door den heer *Glas*, mr. verwer te Groningen, zijn verrigt. Geen wonder dan ook, dat onze waardige leeraar, Ds. *van Ingen*, bij deze gelegenheid met bijzondere opgewektheid, naar aanleiding van Ps. 84: 2 sprak, de gemeente geluk wenschte met het prachtige orgel, dat niet alleen voor dit geslacht, maar zekerlijk ook voor eenige opvolgende geslachten, is daargesteld, en in dankbare zegening zal blijven; -- de kerkvoogden in eene hartelijke toespraak voor hunne zorg en medewerking, waardoor al dat schoone is tot stand gebragt, bedankte en ten slotte den zegen van den Hemelschen Vader over gemeente en kerk eerbiedig afsmeekte.

Provinciale Staten van Drenthe.

Vergadering van 5 November 1857.

Te ruim elf uur opent de Voorzitter de Vergadering; Er zijn tegenwoordig 29 leden; afwezig zijn de heeren *Roelink, L. Carsten, Blom* en *Kniphorst*.

I. De Voorzitter geeft kennis, dat zijn ingekomen de geloofsbrieven van de nieuw gekozene leden *J. Prins* en Mr. *S. Hellinga Tonckens*; tot onderzoek van die des eersten wordt eene commissie benoemd, bestaande uit de heeren *J. T. Homan*, *de Milly* en *Pelinck*, en van die van den tweeden eene commissie, bestaande uit de heeren *Oosting*, *H. J. Carsten* en *Willinge*.

De vergadering wordt daarop voor een half uur geschorst.

Na hervatting der vergadering, brengt de commissie voor de geloofsbrieven van den heer *Prins*, bij monde van den heer *J. T. Homan*, rapport uit; daar alle de stukken in orde zijn bevonden, adviseert zij tot toelating. Dienovereenkomstig wordt door de vergadering besloten.

De commissie voor de geloofsbrieven van den heer *Tonckens* rapporteert bij monde van den heer *Oosting*, dat wel de heer *Tonckens* alle vereischte stukken heeft overgelegd, doch dat uit het Proces-verbaal van stemopneming blijkt, dat de lijsten der kiezers in de onderkiesdistricten Gieten en Smilde elk slechts door één stemopnemer in plaats van door den Voorzitter met de beide stemopnemers waren geteekend, terwijl door de stembureaux der gemeenten Norg, Peize, Eelde, Zuidlaren, Gasselte en Rolde slechts zijn overgelegd een der lijsten, bedoeld bij artt. 48 en 53 der kieswet. Daar aldus niet aan de duidelijke voorschriften der wet is voldaan, adviseert de commissie tot niet toelating van den heer *Tonckens*.

De discussien worden over het rapport der commissie geopend.

De heer *van der Vlies* ziet in art. 48 der kieswet niet, dat de beide stemopnemers beide lijsten moeten teekenen, maar wel, dat ieder zijne lijst teekent; hij leidt dit af uit de in het art. voorkomende woorden: door hen; er bestaat ook een gezonde reden daarvoor, dat ieder slechts zijne lijst onderteekent; de onderteekening geschiedt toch, om de echtheid te waarborgen, maar hoe kan de eene stemopnemer de echtheid van de lijst van den andere waarborgen, die hij niet heeft nagezien? zoo er nog stond, dat eerst de lijsten door hen moesten worden gecollationeerd zijn, dan was het nog iets anders, doch dit staat er niet. Dat de beide lijsten moeten overgelegd worden, kan hij ook niet toegeven; in het voorschrift toch van het Proces-verbaal van stemopneming staat van lijst niet van lijsten. In allen gevalle beschouwt hij beide punten als zeer dubieus, en hij gelooft niet, dat de straf van nulliteit daarvan het gevolg moet zijn.

De heer *van Echten van Holthe* meent dat de wetsbepalingen nopens het eerste punt, nl. de onderteekening der beide lijsten, door den Voorzitter en de beide stemopnemers duidelijk zijn, terwijl de commissie zelve, zoo hij zich niet vergist, het ontbreken van de dubbele lijst niet tot een reden van vernietiging heeft voorgedragen. Hij voor zich zou echter wel willen weten, of de bijrekening of aftrekking der stemmen, in de gemeenten Smilde en Gieten uitgebragt, ook invloed op de stemming kunnen hebben gehad.

De heer *A. Homan* acht art 48 voor tweeërlei opvatting vatbaar, en in dubio is hij uit dezen hoofde niet tegen de toelating; hij is het echter niet eens met den heer *van der Vlies* ten aanzien van het overleggen van ééne lijst, wel wordt in het voorschrift gesproken van ééne lijst, doch de wet spreekt van lijsten, en in het model zal bedoeld zijn lijst in duplo; hij zoude daarom uit dezen hoofde tegen de toelating zijn.

De heer *J. T. Homan* is ook van oordeel, dat het zeer twijfelachtig is, of de stemopnemers beide lijsten moeten teekenen, maar zeker is het, dat de voorzitter zulks moet doen. Ik ben ook van oordeel, dat de *beide* lijsten moeten worden overgelegd; art. 53 der Kieswet zegt toch, dat de stembus met de *lijsten* moet overgelegd worden. Hij acht de wet op pit punt duidelijk.

De heer *Oosting* antwoordt, als lid der commissie, op de vraag van den heer *van Echten*, dat het niet uit het proces-verbaal van stemopneming blijkt, of de te Smilde en Gieten uitgebragte stemmen al dan niet op de stemming invloed kunnen gehad hebben; hij kan dus de gedane vraag niet beantwoorden.

De heer *v. d. Vlies* meent, dat de in het midden gebragte zwarigheden niet tot vernietiging van de stemming kunnen leiden; reeds tweemalen is er moeten gehandeld worden over de al of niet toelating van denzelfden persoon; de stemopnemers, die in dezen de wet niet hebben opgevolgd, veroorzaken vele onkosten en vele moeiten en geven aanstoot aan de kiezers; deze stemopnemers kunnen oorzaak zijn, hij zegt niet met moedwil, maar het zou toch kunnen gebeuren, dat de stemming van een geheel kiesdistrict vernietigd wordt; hij gelooft ook niet, dat de begane onregelmatigheden reden opleveren, om de stemming te doen wantrouwen, en hierop komt het toch aan; bij ieder zal toch wel de overtuiging vast staan, dat alle stemmen, invoegen opgegeven, goed genoteerd zijn; hij is tegen de conclusie van het rapport.

In omvraag gebragt zijnde, is het rapport verworpen met 14 tegen 13 stemmen, terwijl de heeren *W. L. Tonckens* en *L. Homan* zich buiten stemming hielden. Tegen hebben gestemd de heeren *Denning*, *Hoenderken*, *van Veen*, *van Holthe tot Echten*, *W. F. Kijmmell*, *Nijenhuis*, *de Milly*, *v. d. Vlies*, *Caspers*, *A. Prins*, *Vos*, *van Echten van Holthe*, *Alingh* en *Meursing*.

Alsnu stelt de Voorzitter, ingevolge het Reglement van Orde, voor, om eene nieuwe commissie te benoemen, 14 leden verklaren zich daar voor, 13 daar tegen, terwijl de heeren *W. L. Tonckens* en *L. Homan* zich buiten stemming hielden. *Tegen* stemden de heeren *Denning*, *v. d. Wijck*, *Hoenderken*, *van Veen*, *W. F. Kijmmell*, *Nijenhuis*, *de Milly*, *v. d. Vlies*, *Caspers*, *A. Prins*, *Vos*, *Alingh* en *Meursing*.

De Voorzitter benoemt tot leden dezer nieuwe commissie de heeren *v. Echten van Holthe*, *Pelinck* en *Nijenhuis*, met verzoek, om morgen rapport uit te brengen.

De heer *J. Prins* wordt daarop binnengeleid, legt de gevorderde eeden af en neemt zitting.

II. De trekking voor de afdeelingen heeft plaats

III. De Voorzitter geeft te kennen, dat de presentielijst van Gedeputeerde Staten ter inzage der Staten voorligt.

IV. Voor informatie worden opvolgelijk aangenomen:

a) een Koninklijk besluit, houdende goedkeuring van zes besluiten van de Staten tot af- en overschrijving van fondsen op de begrootingen van 1856 en 1857 en tot wijziging der begrooting van 1857;

b.) een Koninklijk besluit, goedkeurende de door de Staten vastgestelde verordening op de boter- en honigvaten;

c.) een Koninklijk besluit, houdende goedkeuring van het besluit der Staten, strekkende om eenige gedenkteekenen der oudheid aan te koopen, etc.;

d) een Koninklijk besluit, waarbij de door de Staten goedgekeurde rekening dienst 1855 is vastgesteld.

REISVERHAAL
VAN ASSEN NAAR 'SGRAVENHAGE,

IN DEN TRANT VAN

den Drentschen Assessor met zijne beide neven op reis naar Amsterdam.

(6e Vervolg.)

Nadat deze ambtenaar zijn pligt had gedaan, reikten wij verheugd de hand toe aan hem, die uit vriendschap 's Rijks wallen had beklauterd, en wien het reeds goed was geweest, dat hij in de verte het voertuig had mogen zien, uit welks holte een tweetal zou afdalen, dat een welkom! hartelijk welkom! wachtte in zijn huis. Na groet en wedergroet stapten wij met ons drieën de Nieuwe Schans binnen, en weinige oogenblikken later zat in het stadje een viertal, (waaronder de dame, wier geleider ik tot hiertoe was en de vrouw des huizes) zóó gelukkig te keuvelen, als dit alleen mogelijk is, waar liefde en vriendschap zamenwonen.

Toen het middagmaal, gekruid door ernst en luim, over oud en nieuw, over naaste en verre bloedverwanten, over vrienden in de nabijheid en in de verte, over geringe en meer belangrijke zaken, was geëindigd, deden wij met onzen gastheer eene wandeling in en om de Nieuwe Schans, terwijl de dames een vertrouwelijk tête á tête hielden, en de huisvrouw de genoegelijke zorg op zich had genomen, om de beide wandelaars een smakelijk kopje thee te bereiden.

Nieuwe Schans, eene verlatene sterkte, maar toch in al zijne geringheid niet in zoo desolaten toestand als Coevorden, is een zeer klein plaatsje. Mogt er iets waars zijn in de beschrijving der plaats, ons te Leer door een hoogmoedig Oost-Fries, onder eene dampende pijp en het nuttigen van 4 glaasjes grog gegeven en luidende ten naastenbij aldus: » de ci-devant vesting is als een Neurenberger doosje met een paar poorten en ettelijke huizen, en de reus uit Moeder de Gans was er met zijne wonderbare laarzen in ééns door, ja, had hij haast, of in een boozen luim, in ééns overgestapt. Verbeeldt u eene Amerikaansche prairie of eene grasvlakte *sans fin* en te midden daarvan eene groene wal met twee poorten, een fikschen hanentred van elkander, daartusschen, in eene holte, bezet met vrij nette huizen, en vóór deze huizen in de regte lijn met de beide poorten, eenige alléetjes van boomen en gij hebt de Nieuwe Schans voor oogen" - mogt er, zeggen wij, iets waar zijn in deze teekening, wij achten ons verpligt ook het onze te zeggen van die sterkte, welke den reiziger een aangenaam rustpunt aanbiedt. Wij waren verrast door de entrée in de Nieuwe Schans, wetende, dat menige roode poort, als een oven gefatsoeneerd, weinig bekoorlijks voorspelt. En hier - wij bevonden ons niet in eene akelige naauwe straat, waar de tegenover elkander wonende buren, als zij eens een avond-zitje voor de deur nemen, op elkanders knieën moeten zitten en het lekkers-trommeltje of likeurglaasje op elkanders tafel begluren, dat ontzettend onpleizierig kan zijn, maar eene ruime vlakte met boomen beplant, waar men met genoegen de frissche lucht inademt en de dorpsjeugd vrolijk spelende rond dartelt. Onder de openbare gebouwen mag het kerkje zich wel laten zien en zou zelfs het torentje, als het een helderder uiterlijk bekwam en eene wijzerplaat wier cijfers te lezen waren, aan het geheel voegen, hoe onbegrijpelijk ook het overleg der Nieuwe Schans'sche vaderen, voor den reiziger moge zijn, als hij zijn blik vestigt op het huisje, dat het dorps-sieraad draagt. Het penseel en de kwast van den dorps-schilder zou hier dus in één dag veel tot verfraaijing en tot gemak tevens van den poorter en van den vreemde kunnen aanbrengen. Van den vreemde? vraagt gij wel ligt eenigzins verwonderd. Ja lezers! van den vreemde, want de Nieuwe Schans ziet welligt door zijne middellijn meer rijtuigen en chaissen passeeren, dan vele der aanzienlijkste dorpen van Nederland, en op Pinksteren bij voorbeeld, moet het er zoo druk zijn, als

V. Wordt ter visie gelegd en morgen aan de orde gesteld de door den Minister van Binnenlandsche Zaken ingezonden staat der geraamde kosten van het Provinciaal bestuur over 1858, zoover deze door den Koning goedgekeurd en op de begrooting der Rijksuitgaven zijn gebragt.

VI. Ged. Staten leggen over het verslag van het gecommitteerd lid tot bijwoning der 8e gewone vergadering van de deelhebbers der Drentsche Kanaalmaatschappij. Ter visie en morgen aan de orde.

VII. Ged. Staten doen verslag van den uitslag der pogingen tot schikking met de wed. *L. Fledderus* te Hoogersmilde, over de overneming van de Pieter Hummelen-brug. Het blijkt daaruit, dat de wed. genegen is, de brug af te staan tegen betaling van f 200-//, en onder voorwaarde 1o. dat de brug niet verlegd worde; 2o. dat de brug niet afgesloten worde voor tolheffing als anderzints, en 3o. dat de bewoner van het het huis tegenover de brug bruggewipper blijve, nu en voortaan. In handen eener commissie, bestaande uit de heeren *Sluis*, *H. J. Carsten*, *W. L. Tonckens*, *Slingenberg* en *J. T. Homan*.

VIII. Worden ter visie gelegd en morgen aan de orde gesteld:

a. Een rapport van Ged. Staten op het aan hen gerenvoijeerd adres van *B. Bakker* en andere bewoners van het Aardsche veld, gemeente Assen, verzoekende, dat het tolhek op den Rolderweg nabij het zoogenaamde Anreeper wegje weder moge worden verplaatst in de nabijheid van den Aanleg, in allen gevalle dat het passeren van den tolboom op den Rolderweg van, naar en langs het Aardsche veld wederom als vroeger vrij van tol kunne plaats hebben. Ged. Staten adviseren tot afwijzing, vooral omdat het moeijelijk is eenig toltarief in te voeren, dat niet voor sommigen bezwarend is, doch dat het besef daarvan niet kan leiden tot vrijstelling, omdat vrijstelling kan leiden tot misbruik. Zij deelen nog mede, dat de vermeende bezwaren van adressanten kunnen geacht worden te zijn vervallen, door de daarstelling van den weg van Assen langs het Vredevelder pad naar het Aardsche veld.

b. Eene missive van Ged. Staten en een brief van den Minister van Binn. Zaken, in substantie behelzende, dat het plan van een kanaal van Coevorden naar de Groote Vecht, waarvoor een subsidie van f 25.000 uit de Provinciale fondsen is gevraagd, op nieuw is onderzocht, dat het onderzoek afgeloopen zijnde, daardoor de zaak in staat van wijzen is gebragt, dat thans de afdoening bij ZHEGe. departement zal worden bevorderd, en dat later de betrekkelijke stukken zullen worden afgestaan, indien het noodig mogt blijven, dezelve te raadplegen.

c. Eene missive van Ged. Staten, daarbij, onder mededeeling van hetgeen tot dusverre is geschied, tot uitvoering van de magtiging, om in de Drentsche Kanaal-Maatschappij voor 225 nieuwe aandeelen deel te nemen en tot dat einde eene geldleening te doen van f 124.000, een besluit voordragende tot nadere regeling van de inkomsten en uitgaven, uit die maatregelen voortvloeijende.

d. Eene missive van denzelfden, houdende voordragt tot af- en overschrijving van fondsen op de begrooting van 1857.

e. Eene missive van denzelfden, om het tekort op de subsidie voor den weg van Coevorden naar Dalen, door verhooging van den betrekkelijken post met f 297.99⁵ te vinden.

f. Eene missive van dezelfden, ten geleide van een adres van *J. R. Hunse* c. s. te Beilen, houdende verzoek, dat de vergadering het daarheen gelieve te wenden, dat het gem. bestuur van Beilen, door tusschenkomst van Ged. Staten worde verpligt tot het opmaken van slagcedullen van den Beilerstroom en de Overveldsche Leek.

g. Eene missive van de Hoofd-directie van het Instituut voor doofstommen te Groningen, geleidende een exemplaar van het laatste door hen gedane verslag.

XI. Is gelezen een adres van Kerkvoogden en Notabelen der Hervormde gemeenten van Kloosterveen en Hijkersmilde, daarbij, onder overlegging van een bestek en teekening van eene te Bovensmilde voor een tweeden Predikant te bouwen pastorie, verzoekende, dat alsnu door hen tot dien bouw eene subsidie van 60 pct. uit de kas ad Pios usus moge worden verleend, daar zij vermeenen, dat door hen aan de resolutie der Staten van 21 Nov. 1855 no. 6 is voldaan. Deze stukken worden gesteld in handen eener commissie, bestaande uit de heeren *Sluis*, *H. J. Carsten*, *W. L. Tonckens*, *Slingenberg* en *J. T. Homan*.

X. Voor informatie wordt aangenomen een brief van Ged. Staten, daarbij kennis gevende van de sedert de laatste vergadering der Staten, onder het personeel der ambtenaren en bedienden ter Prov. Griffie plaats gehad hebbende veranderingen en verhoogingen van jaarwedden.

XI. Worden ter visie der leden gelegd en morgen aan de orde gesteld:

a. eene voordragt van Ged Staten, om ter begrooting van 1858 beschikbaar te stellen, eene som van f 1600-// voor een tolhuis en aanhoorigheden op den Rolderweg, ten oosten van de Duursterbrug; zijnde een tolhek aldaar noodzakelijk geworden, ten einde tolontduiking voor te komen langs den nieuwen weg over het Vredevelder pad.

b. eene voordragt van dezelfden, om, op het daartoe ingediend adres van de commissie uit de betrokkene gemeente-besturen voor een straatweg van Meppel over de Wijk en Zuidwolde naar Hoogeveen, den termijn, binnen welken deze weg van af de nieuwe brug naar Hoogeveen moet worden bestraat, zijnde het einde van het jaar 1857, te verlengen tot 1 Junij 1858, daar die bestrating, onafhankelijk van den wil der ondernemers, dit jaar niet zal kunnen worden daargesteld.

c. een rapport van dezelfden, op het adres van den heer *A. v. d. Scheer* en anderen, verzoekende dat aan hen ook voor het vervoeren van door hen gekochte en niet door henzelve gemaakte mest aan den tolboom te Steendijk vrijdom van tol worde verleend. Ged. Staten adviseren tot afwijzing, omdat eene verandering in de tolheffing niet alleen tot dezen tolboom zou kunnen worden beperkt, maar zich ook tot de drie andere tolboomen op den weg naar de Hilte zou moeten uitstrekken, terwijl bij deze drie tolboomen de tolheffing is verpacht en gedurende den pachttermijn geene verandering in het tarief kan worden gemaakt zonder overleg met de pachters, die daarin niet, dan tegen opoffering van de zijde der Provincie, zouden treden.

XII. In handen eener Commissie, bestaande uit de heeren *Alingh*, *H. G. van Holthe tot Echten*, *A. Homan*, *Nijsingh en de Jonge* wordt gesteld een adres van den heer *J. S. Magnin*, gewezen Provinciaal Archivarius, verzoekende *voor het laatst* eene gratificatie uit de gewestelijke fondsen.

XIII. In handen eener commissie, bestaande uit de heeren *van Echten van Holthe*, *C. W. E. Kijmmell*, *Oosting*, *Nijenhuis* en *de Milly* wordt gesteld eene missive van Ged. Staten, waarbij deze hunne consideratien mededeelen ten aanzien van een adres van de besturen der gemeenten *Beilen* en *Westerbork*, houdende verzoek om uit de Provinciale fondzen eene subsidie te bekomen van 40 % der kosten, gevorderd tot den aanleg van een straatweg van af het kerkdorp Beilen door het dorp Westerbork. Ged. Staten geven in overweging, om eene subsidie van 30 % te verleenen van de kosten van aanleg niet *door* maar *tot aan* het kerkdorp Westerbork en onder aftrek van eene som van f 3700 wegens afkoop voor het onderhoud van weg en kunstwerken, en zulks omdat bij andere dergelijke ondernemingen in deze Provincie de wegen door de bebouwde kom der gemeenten niet in het plan zijn opgenomen en hier geene reden tot afwijking bestaat, en omdat meermalen door de vergadering is beslist, dat eene bepaalde som wegens afkoop der onderhoudpligtigheid moet worden afgetrokken.

Daarna wordt de vergadering verdaagd tot morgen te elf uur.

RAADSVERGADERINGEN.

Hoogeveen, 6 Nov. In de jl. Dingsdag alhier gehoudene raadsvergadering zijn 1o. vastgesteld de suppletoire begrooting in ontvang en uitgaaf dezer Gemeente over het loopende jaar, alsmede de begrooting over 1858, als de eerste op f 7000-// en de laatste op f 20011.74; — 2o. zijn bepaald de subsidien aan de verschillende armbesturen in deze Gemeente; - en 3o. is naar aanleiding eener circulaire van HH. Gedeputeerde Staten dezer Provincie, met meerderheid van stemmen besloten, om H.Ed. voor te stellen, dat de jaarwedde van den Gemeente-Ontvanger alhier met f 100-// worde vermeerderd, en alzoo vastgesteld op eene som van f 500 //.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

5 Nov. Heden is bevestigd het vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Assen, waarbij G. S., koopman en veehouder te Nijeveen, is ontslagen van alle regtsvervolging.

Bij arrest van den 29 Oct. ll. is J. L. S., landbouwer te Ruinerwold, vrijgesproken, en zulks met vernietiging van het vonnis der Arrondissements Regtbank alhier, waarbij hij wegens diefstal van turf was veroordeeld tot 4 maanden cellulaire gevangenisstraf, eene boete van f 50 // en de kosten.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

6 Nov. W. W. te Beilen, wegens het jagen vóór zonsopgang, rebellie en weigering van visitatie, van het eerste en tweede feit vrijgesproken en van het derde ontslagen van regtsvervolging; — T. J. v. d. B. te Koekange, wegens moedwillige mishandeling, vrijgesproken; — H. V. te Zuidwolde, wegens hoon veroordeeld tot f 10 // boete; — G. B. te Coevorden, wegens hoon veroordeeld tot f 8-// boete en f 10 schadevergoeding ten behoeve van de beleedigde partij; — R. S. te Assen, wegens diefstal van eenige peren, gepleegd met oordeel des onderscheids, veroordeeld tot een dag cellulaire gevangenisstraf.

CORRESPONDENTIE.

Volslagen plaatsgebrek verbiedt ons eenige berigten en ingezondene stukken op te nemen.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed zacht en kalm, na eene kortstondige ziekte van slechts eenige dagen, onze zeer geliefde Moeder en Behuwd-Moeder AALTJE KAMPING, weduwe wijlen LAMBERT OLDENBANDRINGH, in den gezegenden ouderdom van bijna 79 jaren.

Oosterhesselen den 3 November 1857.

Uit aller naam,
H. OLDENBANDRINGH.

Heden overleed, ten gevolge eener hevige ziekte, zacht en kalm, de WelEerw. Zeer Gel. Heer PETRUS BOELES, JUNIOR, *Predikant bij de Hervormde Gemeente te Pingjum en Zurich.* Hij had den ouderdom van 37 jaren bereikt.

Zwaar treft deze slag zijne bejaarde Ouders, — die weinige weken bevorens ook hunnen oudsten Zoon ten grave zagen dalen, — zijn' Broeder en Zuster, en vooral ook zijne Gemeente, die hem lief had.

Pingjum, 30 October 1857.

Eenigste kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

GEWONE VERGADERING, met **dames**, van 't DEPARTEMENT ASSEN der MAATSCHAPPIJ: tot NUT VAN 'T ALGEMEEN, op Woensdag den 11 November 1857, des avonds te zeven uren. — Spreker, de heer Dr. J. VAN DER SCHEER. Bijdrage door den heer Mr. B. OOSTING.

Namens 't Bestuur,
A. Th. HOSTEIJN
Secretaris.

Het HOOFDBESTUUR der OOSTERMOERSCHE en ZUIDENVELDSCHE VEENEN van Eext tot Valthe ingesloten, maakt bij dezen aan de belanghebbenden bekend, dat de **BEGROOTING** dienst 1858 voor het ***VEENSCHAP*** voormeld in de vergadering van den tweeden November 1857 is opgemaakt en gedurende acht dagen in iedere marke ter lezing zal voorliggen van af den 9 November tot den 17 November e.k., en dat wel te Eexterveen ten huize van R. SLOOTS, te Gieterveen ten huize van D. HOLLENBEEK, te Bonnerveen ten huize van B. GROENWOLD, te Gasselter-Boerveen ten huize van H. J. KRUIT, te Gasselternijveen ten huize van W. BAKKER, te Drouwenderveen ten huize van O. NIJENHUIS, te Buinerveen ten huize van Jb MEURSING, te Exloërveen ten huize van F. ZUIDEMA en te Valtherveen ten huize van B. BARGMAN.

Gieten den 6 November 1857.

Het Hoofdbestuur voornoemd
C. L. KNIPHORST,
Secr.

De onderneming

Koops & Hoefsloot

berigt, dat de ***DILIGENCE*** van ***Assen*** naar ***Groningen v. v.*** voortaan zal loopen van 15 Februarij tot en met den 14 November ***dagelijks***, behalve ZONDAG, en van 15 November tot en met den 14 Februarij, ***alleen op DINGSDAG en VRIJDAG;*** blijvende de uren van vertrek even als vroeger.

Franssen & Comp.,

IN MANUFACTUREN EN MODES

te Zwolle

maken bekend, dat er zich van af MAANDAG den 9e November eenige dagen iemand van hunnentwege te Assen zal bevinden met onderscheidene ***DAMES MODE-ARTIKELEN***, als: **Mantels, Hoeden, Japons, etc.,** en noodigen de DAMES uit, dezelve te komen bezigtigen ten huize van den heer HAAK.

De Notarissen Mrs. W. L. TONCKENS en L. CARSTEN te Meppel zijn voornemens ten verzoeke van JAN LAMBERTS MANDEN te Wapserveen, en de erven van Wijlen MEINE JANS BEZOEN, en mede Wijlen ROELOF BARTELDS WILDEBOER, op Vrijdag den 13 November 1857, des voordemiddags om tien uur, ten huize van JAN BLOK te Wapserveen,

BIJ PALMSLAG
PUBLIEK TE VERKOOPEN:

Eene ***Boerenplaats*** gelegen te Wapserveen, thans bewoond door en in gebruik bij J. L. MANDEN voornoemd, bestaande uit **huis** en **erf**, TUIN, WEI- en BOUWLANDEN, BOSCH en HEIDEVELD, te zamen groot ongeveer 23 bunders, en het daarbij behoorende in de gemeente Diever gelegene WEILAND en HEIDEVELD, te zamen groot ruim 2½ bunders, alsmede een stuk HOOILAND, gelegen te Giethoorn, groot ruim 2½ bunders, en twee GRAFPLAATSEN op de burgerlijke begraafplaats in de gemeente de Wijk.

op den weg van 's Gravenhage naar Schevingen. Die er nu de helft afdoet, is daarom nog geen dief en de overblijvende helft toch altijd een groot getal, want op dien feestdag, de 2de Pinksterdag namelijk, wordt het belangrijke Hollandsche visschersdorp welligt bezocht door meer dan 40.000 personen, waarvan meer dan de helft zich tusschen de raderen zet. Met statistici, en dat slag van geleerde menschen is zeer neuswijs, ja dikwijls onuitstaanbaar lastig, die ook *dit* cijfer willen beknibbelen, kunnen wij ons verder niet inlaten.

In Augustus van 1628 werden de vestingwerken, die men eenige jaren vroeger hier ter plaatse had opgeworpen, voltooid, zijnde, zooals zeker geschiedschrijver zegt, »een vijfhook van eene wakkere ruimte en voorzien van een aarden wal en vijf aarden bastions ofte dwingers, omgeven met een breede gragt. Zij wierde genaemt de Lange Akkerschans en voort met drie compagnien soldaten bezet onder den Commandeur Roussel."

In 1672 werd de Nieuwe Schans, toen aan den Dollart liggende, veroverd door de troepen van den beruchten Barend van Galen, doch aldaar in 't zelfde jaar door de Groningers ingesloten en den geheelen winter geblokkeerd. Op 10 Julij 1673 maakte men toebereidselen, om de sterkte te bestormen, en kwam Generaal Rabenhaupt daartoe met veel volk uit Groningen, zich posterende op den Bonder dijk bij Stoksterhorn en de Boonerschans.

Bisschop Barend trachtte tot tweemalen toe de berende veste te ontzetten, doch vergeefs, en op 18 Julij eischte Generaal Rabenhaupt haar op. 't Spottend woord was: »de *raven* zullen hier dezen winter niet nestelen!" Maar de stoute profetie faalde. In den nacht van 22 Julij werd een der bolwerken bestormd en de vijand daaruit in de stad gejaagd, gevolgd door eenige weinigen der Staatschen. De Munstersche bezetting, in den waan, dat al hunne vijanden reeds binnen waren, wierpen de wapens weg en riepen *genade*! op 't zelfde oogenblik dat Rabenhaupt nog dapper op de veste vuurde.

De Staatschen maakten grooten buit, en er waren zelfs onder hen, die in de algemeene plundering *twee duizend gulden aan goud* in de zakken staken. 't Ging er wel eenigzins ruw toe, want, zegt de kronijk, »de huisvrouw en de dogters van den overste Commandant Zitzau werden naakt uitgeschud. De gevangenen (zeer vaderlandslievende mannen) namen meest dienst onder Rabenhaupt!

In 1722 werd de Nieuwe Schans weder versterkt en onder anderen ook van nieuwe palissaden voorzien.

Buiten de Nieuwe Schans is het gras, niets dan gras en bouwland en, helaas! weinig geboomte, en waarom? Had dan nooit een Nieuw Schansser of die om de oude veste wonen, lust, om te leven en zich te bewegen onder het groene loof van welig geboomte? Wel zeker, en dit toonden de bewoners van het plaatsje zelf door hun groen gewelfde binnenplein, maar de Mammon, de lijfarts der tegenwoordige Maatschappij, ontzegt den landman dit genot en geeft hem weliger wasdom van het in die vette oorden zoo gebenedijde koolzaad, in ruil. Dit zoo veel welvaart aanbrengend product der akkers, 't welk in den bloeitijd eene zee van golvend goud vertoont, wil de opene lucht en, wat het zwaarste is moet het zwaarste wegen! De boer laat zich met zijn geliefd koolzaad roosteren en denkt aan den oogsttijd en aan de Groninger markt en aan de klinkende specie die hij daarvoor, ten spijt van alle gazfabrieken, in zijn buidel te huis brengt en eindelijk aan den ruwen herfst en strengen winter, als de zomer onttroond is en hij, onder de heerschappij van den wintervorst, zoo regt vergenoegd bij den warmen haard zijn blik over de vlakte laat weiden, terwijl hij de schijven telt, die zijn gouden bedrijf hem schonk.

Zoo gunt hij den Drentschen en Gelderschen boer het geboomte en kreupelhout, waaronder deze naar den akker slentert, waarop de zon, als om zich te wreken over de verbannings-maatregelen, tegen hare heerschappij genomen, met dubbele kracht schijnt en

Aanwijzing en inlichtingen kunnen worden verkregen, ten aanzien van de goederen, gelegen te Wapserveen en Diever, bij J. L. MANDEN voornoemd, en omtrent het te Giethoorn gelegen hooiland, bij MARTEN VAN MEERTEN aldaar.

PIETER DE VRIES, Makelaar, presenteert ten overstaan van den Deurwaarder B. D. BEETS, op Maandag 16 November 1857, 's middags ten 12 ure, ten huize van A. VAN ES, in de Brakke Grond, in de Nes, te Amsterdam te Verkoopen:

90 VATEN

MARYLANDSCHE BLADEN

TABAK.

Liggende als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

Op VRIJDAG den 13 November 1857, des voordemiddags te 11 uur, zal te Rolde, ten huize van de kasteleinsche de weduwe W. OTTENS, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, publiek worden verkocht:

Een **HUIS** en bijzijnde **GROND**, staande en gelegen aan de straat te Rolde, toebehoorende aan de Erven HENDERIKUS WEVELS en Vrouw.

Vries den 5 November 1857.

A. HOMAN.

VARKENS,

25 à 30 stuks, best soort, aan te voeren door koopm. A. VAN ESSEN en op VRIJDAG den 13 November 1857, 's voorm. elf uur, in DE GOUDEN KLOK te Oosterwolde te verkoopen door den Notaris TADEMA.

VERHURING van

VEENGROND.

De Notaris TADEMA zal op DINGSDAG, 17 Novemb. 1857, namidd. één uur, in de herberg van FOLKERT DE GROEN te Donkerbroek, in het openbaar verhuren:

Acht perceelen [ruim 4000 stok] ***veenachtige HEIDEGROND***, geschikt en bestemd tot BOEKWEIT-BOUWEN, beste kwaliteit, in den uitgang van de Zathe bij JAN WILTS VAN DER MEULEN in gebruik, te Donkerbroek, en behoorende aan den heer P. K. PEL. — De aanwijzing zal op den dag der Verhuring, voormidd. precies om 10 uur, bij den leidijk beginnende, door STEVEN ENGBERTS DUURSMA gedaan worden.

BELANGRIJKE VERKOOPING.

De Notaris TADEMA zal, op regterlijke magtiging, in het openbaar verkoopen:

1. Eene vruchtbare ***ZATHE*** en ***LANDEN***, met hechte ***HUIZINGE*** en ***SCHUUR*** c. a., groot ruim 40 bunders, op Boekhorst te Oosterwolde, bij IJ. S. DE BOER in huur.
2. Een ***TUIN***, groot 0.18.20, met fraaije ***KOEPEL***, aan den kunstweg by de vaart bij de Brug, te Oosterwolde.
3. Eene kamp ***WEIDLAND*** met ***BOSCHWALLEN***, groot ruim 1 bunder, tweede Nijekamp genaamd, aan den kunstweg bij de vaart, te Oosterwolde.
4. Eenig ***HOOILAND*** en ***BOSCH***, groot 1.11.90, het korten deel genaamd, aan den kunstweg bij de vaart, nabij de Mardijk, onder Oosterwolde.
5. Twee akkers ***BOUWLAND***, groot ongeveer 30 roeden, de laan akkers genaamd, op de Es, te Oosterwolde.
6. Eene kamp ***WEIDLAND*** en ***LAANTJE***, groot 70 roeden, Muskenkamp genaamd, bij Rikkingalaan, achter de kuiperstraat, te Oosterwolde.
7. Een ***BOSCH***, groot 1.95.40, het achterste in de zoogenaamde Jardingerbosch, te Oosterwolde.
8. Eenig ***HOOILAND***, ***FENNE***-, ***HEIDE***- en ***BOSCHGROND***, groot 5.83.00, fenne bij de duiker genaamd, aan den kunstweg bij de vaart, onder Donkerbroek.
9. Een stuk ***HOOILAND***, groot 1.85.30, bij de Makkinga brug, onder Donkerbroek.

en 10 Een ***HUIS***, ***TUIN*** en ***kampje LANDS***, groot ruim 63 roeden, in de buren te Donkerbroek, bij JITZE ANNES HOFMA in gebruik.

Alles in eigendom behoorende aan Mejufvrouw de weduwe en de kinderen van wijlen den heer W. IJ. FEIKEMA te Oosterwolde.

De VEILING zal geschieden op nader te bepalen dag en plaats, en in perceelen, volgens uit te geven verkoopboekjes.

Verhuring van p. m. 20 bunders

Boekweiten-Veen

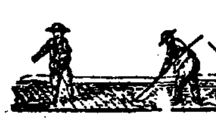

in het blok van den heer EEKHOUT te Smilde aan de molenwijk, zoo als de perceelen op het terrein zijn uitgebakend; dewelke zal worden gehouden bij A. LUXWOLDA in de *Nieuwe Veenhoop* te Smilde, op Dingsdag den 10 November 1857 des namiddags te 3 uur.

Notaris H. H. VAN LIER.

IN PLAATS VAN

DINGSDAG DEN 1 DEC. 1857,

OP

WOENSDAG DEN 2 DEC. 1857.

des voormiddags te 10 uren, ten huize van HENDRIK OOSTING te Nieuw-Buinen,

PUBLIEKE VERKOOP VAN

VEENPLAATSEN in de MARKE van Valthe, als:

De Boerplaats no. Een, groot 16 B., 10 R. en 10 E.

De Boerplaats no. 2, groot 16 B., 10 R. en 10 E.

De Kijl boven de Zuiderplaatsen, groot 18 B., 68 R. en 10 E.

Toebehoorende aan de MARKGENOOTEN van Valthe.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

AANBESTEDING.

Het BESTUUR tot daarstelling van den **KUNSTWEG** van het *HUIS EERDE* — bij *OMMEN* — naar *VRIEZENVEEN*, is voornemens op **DONDERDAG den 19 November 1857**, des voormiddags ten 12 ure, ten huize van A. MIDDENDORP te *DEN HAM*, publiek

aan te besteden:

De tot daarstelling van voornoemden weg, lang ruim 15000 ellen, vereischte WERKEN, als:

Het maken der AARDEBAAN, het maken der KUNSTBAAN naar de wijze van MAC ADAM en het maken der TOLHUIZEN, BRUGGEN en DUIKERS.

De **BESTEKKEN** zullen ter lezing liggen in de voornaamste LOGEMENTEN der volgende plaatsen, als:

Te Zwolle, Deventer, Kampen, Almelo, Hardenberg, Wierden, Ommen, den Ham, Vriezenveen, Kninre, Vollenhove, Zwartsluis, voorts te Amsterdam in het POOLSCHE KOFFIJHUIS, te Rotterdam in DE ROMEIJN, te 'sHage in 't BOSSCHE VEERHUIS, te Sliedrecht en Werkendam in het REGTHUIS, te Ameide in de SOCIETEIT, te Gorkum in de HOOIWAGEN, te Utrecht in de NIEUWE BAK, te Vreeswijk aan de Schipbrug, te Vianen in DE ROOS, te Arnhem bij DEN DOKTER, te Nijmegen in de ROTTERDAMSCHE WAGEN en op de SECRETARIEN der Gemeenten Almelo, Ommen, Hellendoorn, Vriezenveen en den Ham.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ter Secretarie der Gemeente den Ham, en zal de aanwijzing geschieden in loco den dag vóór de Aanbesteding, beginnende bij het *HUIS EERDE*, des morgens om 9 uur.

De **BESTEKKEN** zijn tegen *f* 1.— verkrijgbaar bij den Boekhandelaar W. VAN DELDEN Hz. te Zwolle.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 31 Oct.—6 Nov. Bev. J. L. Hakkert geb. Roemer, van z; J. L. Vijfschaft geb. Casemier, van z.; T. J. Hofstede geb. Engelkens van z.; L. Jansen geb. Rozendal, van d.; Levenloos aangegeven een kind van A. Jansen en M. C. Gustavus. — Overl. J. H. Brockbernd, vr. 6 m.; A. M. Heijsink wed. M. A. van Leeuwen, 32 j. en ruim 8 m.

MARKTBERIGTEN.

ASSEN, 5 Nov. Rogge f 6.80 tot f 7.25 — Veenboekweit f 5 40 tot f 6,00. — Zandboekweit f 5,50 tot f 6,45. - Ruigwitte Aardappelen f 1.50 tot f 1,75; roode Venlosche dito van f 1,50 tot f 1.75. — Appelen f 3.00 tot f 4.00 -- Roode Kool van f 3.00 tot f 9,00 de 100 stuks. — Witte dito f 2.00 tot f 4.50 en Savooije Kool van f 5,00 tot f 8,00 de 100 stuks. — Knollen van f 0,80 tot f 1,00. - Eijeren de 100 stuks f 3,25 a f 0,00. — Boter per Ned. ℔ f 0,92⁵ a f 0.95. -- Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0,52.

GRONINGEN, 6 November

Tarwe, Jarige	70℔	*f* 8.00	Boekweit, zand 64	N.pd. *f*	6.9[illegible]
„ Oml.	70	„ 7.40	„ „ 66	„ „	6.[illegible]
dito.	72	„ 7.90	„ n. zwarte 66	„ „	6.2[illegible]
„ „ Old.	70	„ 7.20	„ veen 64	„ „	5.7[illegible]
„ „ „	72	„ 7.70	Paardeboonen.. *f*	7.15 à	7.30
Rogge, O. Inl.	64	„ 5.70	Groene Erwten. „	00.00 à	00.00
„ „	66	„ 6.10	Graauwe „ „	00.00 à	00.00
„ Nieuwe	68	„ 6.65	Koolzaad ... *f*	11.50 à	12.75
Haver. N. dikke	40	„ 3.75	Gort, grove . „	6.00 a	00.00
„ „	42	„ 3.95	Gort, parel , „	00.00 à	00.00
„ Voer	36	„ 3.55	Olie, raap p. vat „	39.50 à	00.00
„ „	40	„ 3.95	Raapkoeken....	à	—.—
„ Zwarte	36	„ 3.30	Lijnkoeken	—.— à	—.—
„ „	38	„ 3.60	Boter 1ste soort *f*	00.00 a	00.00
Garst, N. wint.	54	„ 4 80	Boter 2de „ *f*	00.00 a	00.00
„ „ „	56	„ 5 10			
„ „ zomer	56	„ 0.00			
„ „ knob.	60	„ 5 90			

De handel was heden wederom zeer gering. — Tarwe en Rogge nagenoeg in een doen. — Boekweit en Gerst in de ligtere soorten prijshoudend, Zware dito minder begeerd. — Dikke Haver tien cts lager, Blanke Voer in een doen, Zwarte in de ligte soorten iets lager afgegeven. — Boonen niet dan merkelijk lager te plaatsen. — Grove Gort met weinig handel in een doen. — Koolzaad vond voortdurend bijna geen koopers. — Raapolie in een doen.

ZWOLLE, 6 Nov. Tarwe: n. f 10.25 a f 9.25, j. f 00.00 a f 00.00; dito Ruwarige n. f 11.75 a f 11.50, j. f 12.00 a f 11.50. — Rogge: n. f 7.15 a f 6.60, j. f 0.00 a f 0,00. — Boekweit: n. f 7.20 a f 6.00, j. f 0.00 a f 0.00. — Erwten: Groene n. f 0.00 a f 0 00; dito Graauwe n. f 0.00 a f 0.00. — Gerst: n. f 0.00 a f 0.00, j. f 0.00 a f 0.00. — Haver: n. f 0.00 a f 0.00, j. f 0.00 a f 0.00. — Boonen: (paarden) n. f 0.00 a f 0.00, j. f 0.00 a f 0.00; dito (duive) n. f 0.00 a f 0.00, j. f 0.00 a f 0.00. — Aardappelen f 2.40 a 1.15. — Boter per Ned. pond f 1.20 a f 1.10; per ⅛ ton f [illegible] a f 25.25.

WOLVEGA, 4 Nov. Rogge f 7.00 tot f 7.75; aangevoerd 00 mud. — Boekweit van f 6.10 tot f 7.15; aangevoerd 00 mud. — Haver f 0.00; aangevoerd 0 mud. — Boter f 52.50; aanvoer 78 ¼, 56 ⅛ en 0 $^1/_{16}$ tonnen.

MEPPEL, 5 Nov. Rogge f 6,75 a f 7,50. Boekweit f 6,00 a f 6,50. Boter 1½ N. ℔ f 1,60 a f 1,75. Boter per ⅛ vat f 21,50 a 24,75. Roggebrood de 6 N. pd. f 0.00 de 3 N. pd. f 0,00.

HOOGEVEEN, 3 Nov. Rogge: hoogste f 7.40, laagste f 7,20; aanvoer 51 mudden. Boekweit: hoogste f 7.00, laagste f 6.65; aanvoer 46 mudden. Haver: hoogste f 0.00 laagste f 0.00; aanvoer 00 mudden. Boter per Ned. ℔ hoogste f 1.12⁵, laagste f 1.05; aanvoer 342 ponden; per ¼ vat hoogste f 45.—, laagste f 42.—. Roggebrood de 6 Ned. ponden f 0.51; de Ned. 3 ponden f 0.25⁵.

AMSTERDAM, 4 Nov. TARWE en ROGGE flaauw met weinig handel. Tarwe: 134 ℔ nieuwe witbonte Poolsche f 365; 128 ℔ jarige dito f 355; 133 ℔ Kubanka f 340; 132 ℔ n. roode Nassaudietsche f 300; 133 ℔ nieuwe Rostocker f 200; 119 ℔ jarige Friesche f 217. Rogge: 122 ℔ jarige Belgische f 200; 120 ℔ Galatz f 170; 118 ℔ Archangel f 170. — GARST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD flaauw; Holsteinsche £ 64; Koningsberger Röbs op 9 vat £ 68; op 9 v. Olie in Nov. £ 70; in April £ 74½. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE flaauw; op 6w. f 40¼; Vliegend f 39; lo. Dec f 39¼, 39[illegible] Mei f 41¼, 40⅛. — LIJNOLIE dadelijk flaauw, op levering prijshoudend; op 6w f 39¾; Vliegend f 38½; lo. Dec. en Voorjaar f 37½. — HENNEPOLIE op 6w. f 44¼; Vliegend f 43. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 86 a f 90. -- LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11½ a f 14.

SCHIEDAM, 4 Nov. MOUTWIJN tot f 17 voor benoodigden gekocht. — JENEVER 100 % Amst. proef f 20½ a f 21 per vat contant.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1857.

	pct.	4 Nov.	5 Nov.
Nederl. W. S.	2½	62¼	62$^3/_{16}$
„ „	3	74$^9/_{16}$	74$^7/_{16}$
„ „	4	95$^{11}/_{16}$	95⅝
Amort. Synd.	3½	89¼	89⅛
Handelm.	4½	143½	142¼
O. I. Leening	4	93½	93⅝
Aand H.Spw.			
Aand.R.Spw.	4½		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl. Hope	5	103¼	103⅛
Dito 1831/33	5	92¼	92¼
Cert. 1840	4		
» Stieglitz	4	84¼	
» Nieuwe	4		
» 5e Serie	5	95¾	96
» 1855 6e S.	5	98⅛	98⅛
Cert. v. Ass.	6	64¼	64¼

	pct.	4 Nov.	5 Nov.
Polen,			
Aand. fl. 500 *f*			
Obl.	4	78⅝	77¾
Spanje, Obl.	1½	25	25
Obligatien	3	41	41
Binnenl.	3	36$^{11}/_{16}$	36$^{11}/_{16}$
Amortisable			
Bewijs. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
» »	4	59⅞	
» Metal.	5	71¾	71½
» RenteAm.	5	84	83$^{15}/_{16}$
» Nation.	5	73⅝	73½
» »	2½	37$^{1}/_{16}$	37¼
Belgie, Cert.	2½		
Rothschild	2½	50¾	50¾
Portug., Obl.	3	43$^3/_{16}$	43
Brazilien	5	97¾	
Weener aandeelen	4		

4 Nov. Onder den invloed van ongunstiger Londensche koersen was de markt algemeen flaauwer gestemd.

5 Nov. De markt was wederom algemeen flaauwer gestemd.

---

hem de zweetdruppelen uit het aanschijn perst en wandelt hij wel te vreden, ook onder een hemel die van koper is, zooals die was in het gezegende jaar Anno 1857. Hij denkt, met den oogst in 't verschiet: »die 't laatste lacht, lacht het pleizierigst.» Als de norsche Monarch van 't Noorden de akkers kaler schoor dan de onbarmhartigste dorpsbarbier de respectieve kinnen zijner patienten, en boom noch struik schaduw behoeft te geven, is het leed vergeten en geldt hij het meest, die de meeste middelen bezit om bij de heete veenzon het goede des levens in de ruimste mate te genieten.

Maar genoeg — wij keerden, na eene korte wandeling, waarop wij in 't verschiet eene scheepstimmerwerf ontmoetten, naar de Nieuwe Schans terug, dat wij voor gezien hielden, zonder een bezoek te hebben gebragt aan de Synagoge, vergastten ons aan een smakelijk kopje thee, bragten, onder levendige kout, den avond door, die voor ons even vlugtig en wel zoo genoegelijk als in Frascatie te Amsterdam of in de opera te 's Gravenhage, heenvloog, sliepen, terwijl de volmaaktste rust om ons heerschte, tot klokke acht, orberden met de huisgenooten en al de gezonde Nieuwe Schanssers een smakelijk ontbijt, vergastten ons des middags aan één viertal, gedurende hun kortstondig leven wèlgevoedde en onder het zorgvolle bestuur van onze gastvrouw, ook wèlgebraden Nieuwe Schansser haantjes, dronken te zamen een goed glas wijn, klonken te zamen een hartelijk: «*tot wederzien!*» en te 2 uur zaten wij, na groet en wedergroet gewisseld te hebben, in de diligence op Groningen.

Wij zagen op den hoogen dijk nog éèns om naar het vriendelijk plaatsje en naar onzen gastheer en zijne wederhelft en naar de dame, die wij tot binnen de groene wallen der sterkte hadden begeleid en daar eenigen tijd eene gevierde logé zou zijn. Nog even meenden wij in het verre luchtruim een witten afscheid-wuivenden zakdoek te zien en toen daalden wij af in den polder, waardoor een goede kunstweg naar het nieuwe Groninger Kanaän, Nieuw Beerta, liep. 't Is eene kale, maar vette landsdouw, die het dorp omgeeft waar de Groninger Nabobs wonen, in huizen, die elkanderen, eigenlijk wèl een weinig vervelend voor het oog des reizigers, gelijken als het eene ei op het andere. Naast den voerman op den bok gezeten, konden wij de buitenplaatsjes of »burgten" of »spiekers", zooals men eertijds in Overijssel plagt te zeggen, op ons gemak beschouwen. Elk huis heeft drie uitstekken, waarvan het eerste het smalst en de trots is der bewoners. Dáár bevindt zich de pronkkamer met staatsie-gordijnen en vloerkleeden, prachtige meubels, piano, porceleinkastje, lustres en wat de steedsche weelde al meer eischt. Achter dit heiligdom, dat alleen verwarmd wordt door de zon, wijl de schoorsteen daarboven is digtgemetseld en ook des winters (indien men ons goed onderrigtte) in strikte non-activiteit wordt gehouden, kijkt het middenste gedeelte van den burgt, het eigenlijke woonhuis van het gezin, ter wederzijden met één raam, op den openbaren weg en daarachter treedt het derde uitstek of de stal en schuur, die zeer lang en van een monster-dak voorzien is, waaronder de schatten zijn opgetascht, die 't zomerzweet beloonen (*rijkelijk* zouden *kunnen* beloonen, ook aan hen, die de meeste druppels lieten vallen, maar het niet doen) forsch te voorschijn. Elk huis heeft om zich een grooten tuin met Engelsch werk, prieeltjes, vijvertjes, enz. enz., en daarin zagen wij hier en daar een heerschap stappen, dien men het, ons dacht het althans zoo, kon aanzien dat hij het éèns was met den kiezer-poëet in Anno 1848, die op zijn biljet schreef:

»48 is een belangrijk jaar;
»1648 verdreef men den Spanjaar;
»1748 kwam de Boer tegen den Heer in verzet;
»en 1848 stelt de Boer den Heer de Wet.

Dus

(hier behoorde eigenlijk ingevuld te zijn: »Dus stem ik op

»J. ZIJLKER,

»Boer in de N.-Beerta."

GEDRUKT BIJ GRATAMA te Assen